

IPAK, DRŽAVNA POMOĆ

U izuzetnim slučajevima, države članice mogu dati energetske kompanijama javne garancije za pokrivanje 'zahteva za maržom', odlučila je Evropska komisija, prelazeći preko osnovnog pravila na kome počiva tržišna konkurencija unutar EU. Ukoliko usledi i ograničenje cena gasa za proizvodnju električne energije, uz bezmalo dogovorene zajedničke kupovine gasa, energetska tržišta bloka dobija potpuno drugu dimenziju i smisao.

Dug i neizvestan put do plafona na cene uvoznog gasa u EU

Brisel upozorava na posledice ograničenja cena gasa

OILPRICE OSPORAVA PROCENE IEA

Zabluda da će gas narednih godina istisnuti ugalj; da će električna vozila „ubiti“ naftu do sredine tridesetih; da obnovljivi izvori mogu istisnuti fosilna goriva već naredne dekade

SADRŽAJ

EU: Labavija pravila državne pomoći za energetske kompanije	OVDE
Dug put do ograničenja cena gasa u EU	OVDE
Non-pejper Komisije izaziva zabunu	OVDE
AP: Ostaje isti osećaj neodlučnosti	OVDE
Simson: Još moguća gornja granica cene gasa na TTF-u	OVDE
Rystad Energy: Nizak povraćaj ulaganja u OIE	OVDE
Evropa će dugoročno trpeti zbog energetske krize: čelnik Shella	OVDE
ACER poziva na evropsku solidarnost tokom nadolazeće zime	OVDE
ACER razmatra predloge za promenu metodologije dodele kapaciteta	OVDE
ACER nije odobrio švedskom TSO-u derogaciju od zahteva od 70%	OVDE
Kremlj: Proširenje Turskog toka ako se prethodno obezbede kupci	OVDE
Novi "zeleni gasovod" između Barselone i Marseja	OVDE
IEA: Potražnja za fosilnim gorivima dostići će vrh u narednoj deceniji	OVDE
Oilprice dovodi u pitanje procene IEA	OVDE
2023. Godina prave energetske krize	OVDE
Regulator najavio pojeftinjenje gasa u Bugarskoj	OVDE
Evropa: Prosečna cena električne energije za dan unapred - nedelja 17. – 23. oktobar 2022.	OVDE
Prosečne kliring cene električne eneregije u JIE – nedelja 17. – 23. oktobar 2022.	OVDE

EU: Labavija pravila državne pomoći za energetske kompanije

BRISEL – Energetske kompanije, pogođene rastućim cenama električne energije, mogu osigurati javne garancije koje premašuju 90% pokrivenosti od vlada EU za pokrivanje zahteva za maržom prema labavijem pravilima o državnoj pomoći, saopštila je 29. oktobra Evropska komisija.

Snabdevači energije širom Evrope borili su se s problemom likvidnosti suočeni s rekordno visokim veleprodajnim cenama električne energije i gasa nakon ruske vojne intervencije u Ukrajini, što je navelo vlade da uskoče u pomoć, piše **Reuters**.

Komunalna preduzeća često prodaju struju unapred kako bi osigurala određenu cenu, ali moraju održavati depozit „minimalne marže“ u slučaju neispunjavanja obaveza pre nego što isporuče struju. Ova stavka je skočila kako su cene energenata skočile posebno kada je Rusija prekinula isporuke gasa Evropi.

"U izuzetnim slučajevima i podložno strogim merama zaštite, države članice mogu dati javne garancije koje prelaze 90% pokrivenosti, gde se one pružaju kao finansijski kolateral centralnim ugovornim stranama ili klirinškim članovima", navodi se u saopštenju izvršne vlasti EU.

Ovo je drugi put da je agencija za sprovođenje konkurencije u EU ublažila pravila o vanrednim situacijama, koja se produžavaju do kraja 2023.

Kompanije mogu dobiti do 2 miliona evra državne pomoći, što je četvorostruko povećanje, saopštila je Komisija.

Energetski intenzivne kompanije takođe mogu dobiti više državne pomoći, dok će one koje primaju veće iznose morati preduzeti mere kako bi osigurale da koriste čistiju energiju.

Kompanijama koje imaju koristi od mera podrške dokapitalizaciji biće zabranjeno da isplaćuju dividende i bonuse, kao i da vrše akvizicije.

Dug put do ograničenja cena gasa u EU

LUKSEMBURG – Do prvog ograničenja cena prirodnog gasa u EU još uvek treba preći dug put, prenosi 27. oktobra **Euractiv** rezime sastanka ministara energetike zemalja članica bloka u Luksemburgu.

Njenih 27 zemalja podeljeno je "različitim stavovima" oko predloga bez predsedana koji ima za cilj postavljanje maksimalne cene za dnevne transakcije koje se odvijaju na tržištu prirodnog gasa.

Evropski ministri sastali su se u utorak (25. oktobra) da razgovaraju o tome kako da se izbore sa tekućom energetsom krizom, ali iako je postojala podrška za rad na zajedničkoj kupovini gasa, glavni gradovi EU i dalje su podeljeni oko ograničenja cena.

"Sve zemlje dele potrebu za nižim cenama, sigurnošću snabdevanja i smirivanjem tržišta", rekao je holandski ministar energetike Rob Jetten novinarima nakon sastanka.

Ministri su na sastanku razgovarali o novim hitnim merama koje je Evropska komisija predložila pred sastanak, uključujući zajedničku kupovinu gasa, solidarnost između zemalja EU u vanrednim situacijama i mere za ograničavanje skokova cena gasa.

Ograničenja cena bila su "najspornije" pitanje, dok bi mere solidarnosti i zajedničke kupovine mogle biti prihvatljive u pregovorima između zemalja, rekao je za *Euractiv* nakon sastanka neimenovani diplomata EU.

Sikela: Fokus na zajedničke kupovine gasa

U svom najnovijem papiru, Evropska komisija je predložila standardni sporazum za podelu gasa između zemalja u hitnim slučajevima i obavezu zemalja da udruže potražnju za najmanje 15% svojih potreba za punjenjem skladišta.

Češki ministar Jozef Sikela, koji je predsedavao sastankom, rekao je da se ministri "slažu da se trebamo fokusirati na zajedničke kupovine" i "pozdravljaju mere solidarnosti".

A zajedničku kupovinu je „naglašeno“ pozdravio Nemač Robert Habeck, koji je rekao da „objedinjavanjem potražnje za gasom i povećanjem kupovne moći možemo na koristan način udružiti naše snage u Evropi i tako postići bolje cene“.

Potrebno je više rada na dinamičkom ograničenju cena

Međutim, potrebno je više posla na ograničavanju cena gasa. Sredinom oktobra čelnici EU pozvali su svoje ministre i Brisel da "podnesu konkretne odluke" o privremenom dinamičkom limitu cena za transakcije fosilnog gasa.

Sada postoji 12 zemalja koje podržavaju tu meru i još 10 koje su oprezne, rekao je sagovornik *Euractiva*.

Ali ostaje još puno detalja za odlučivanje, uključujući i nivo kape. Uprkos tome, nadamo se da bi ta mera mogla biti usvojena u novembru.

Lideri EU takođe su pozvali na dalji rad na ograničavanju cene gasa koji se koristi u proizvodnji električne energije, slično modelu koji se primenjuje u Španiji i Portugalu.

Non-pejper Komisije izaziva zabunu

BRISEL - Evropska komisija izdala je upozorenje o potencijalnim negativnim uticajima ograničenja cena prirodnog gasa koji se koristi za proizvodnju struje, navodeći da bi to moglo podstaknuti veću potrošnju i izvoz subvencionisane električne energije.

Prema non-pejper (eng. non-paper) Komisije, ako EU odobri pomenutu meru, to bi moglo dovesti do povećanja potrošnje gasa za oko 9 milijardi kubnih metara.

Ograničenje cena prirodnog gasa koji se koristi za proizvodnju električne energije već je uvedeno u Španiji i Portugalu, ali Francuska je predložila da se gornja granica implementira u celoj EU.

Komisija je upozorila da će EU u tom slučaju morati da uključi Švajcarsku i Veliku Britaniju u ovo ograničenje. Te dve zemlje su veliki uvoznici energije iz EU i potencijalno ograničenje cena bi uticalo i na njih, snabdevanjem nečlanica električnom energijom koju subvencionise EU.

Svaka odluka o ograničenjima cena gasa verovatno će potrajati više od mesec dana, ako se odluka uopšte i donese, piše *Oilprice* i dodaje da bi ova mera stvorila troškove subvencija za neke zemlje s mnogo proizvodnih kapaciteta električne energije na gas, kao što je Nemačka, dok bi koristila drugima, koji uvoz električnu energiju proizvedenu iz gasa, kao što je autor ideje, Francuska.

U međuvremenu, Sikela je kritikovao izvršnu vlast EU zbog toga što se bavi ovim pitanjem, rekavši na zajedničkoj konferenciji za novinare sa Simson da je "jasno da Komisija i možda nekoliko država članica ne vide iberijski model kao put napred".

Sikela je ranije rekao da je u ne-papiru "nedostajalo mnogo stvari" i da Brisel treba da "isporuči preostale delove slagalice" koje su zatražili lideri EU, uključujući procenu uticaja i predlog.

Simson je međutim branila pristup Komisije, dodajući da je sada "na

državama članicama da li će pronaći rešenje, posebno kako rešiti tokove prema trećim zemljama i kako se dogovoriti o principima podele troškova".

Pregled tržišne reforme

Drugi deo ne-papira fokusiran je na reformu tržišta električne energije, što je izvršna vlast EU obećala da će uraditi kako bi se električna energija odvojila od cene gasa.

Ne-papir nudi uvid u razmišljanje Komisije o tome kako pristupiti reformi, za koju se očekuje da će biti predstavljena u prvom kvartalu 2023.

Ideja je da se uspostavi dualni sistem sa inframarginalnim tehnologijama, kao što su obnovljivi izvori i nuklearna energija, koji se naplaćuju ugovorima na razliku uspostavljenim kroz tenderske procese.

U međuvremenu, holandski ministar Rob Jetten rekao je da je Holandija "otvorena za strukturne reforme tržišta, sve dok one ne uspore energetske tranziciju i ne štete sigurnosti snabdevanja evropskog kontinenta".

Francuska ministarka Agnès Panijer-Rinašer je rekla da bi razdvajanje cena električne energije od cena gasa bilo "korisno za sve zemlje sve dok ga sve primenjuju"-

Za razliku od prethodnih sastanaka ministara, ovaj je počeo dobrim vestima jer su cene gasa u EU pale ispod 100 eura po megavat-satu, podstaknute blagim vremenom, punim skladištima i smanjenjem potražnje.

Međutim, niske cene ne bi trebalo da uspore EU u sprovođenju hitnih mera, smatraju i Habeck i Sikela.

Ministri energetike EU trebalo bi da se ponovo sastanu 24. novembra u nadi da će usvojiti paket mera predložen prethodne nedelje.

Sikela je dodao da bi se "u najgorem slučaju" morale prihvatiti odluke donesene kvalifikovanim većinom.

AP: Ostaje isti osećaj neodlučnosti

BRISEL - Zemlje Evropske unije dale su sebi u utorak, 25. oktobra, još mesec dana da prevaziđu duboke razlike u revolucionarnim merama zaštite svojih građana od energetske krize, pa je čak i nakon iscrpljujućeg samita lidera EU i sastanka ministara ostao isti osećaj neodlučnosti, komentariše **AP**.

Potpunije ograničenje cena gasa i „mehanizam korekcije“ na tržištu, koji je bio u središtu raskola među zemljama članicama, ostali su nedostižni, dodaje agencija.

Ključno će biti odlučiti koji će ciljani koraci zapravo pomoći da preduzeća rade i domaćinstva budu topla u narednim mesecima.

Opšte pitanje koje visi nad besomučnim razmatranjima EU je da li bi se bilo kakve regulatorne promene koje imaju za cilj da smanje cenu gasa na kraju pokazale kao kontraproduktivne podsticanjem potrošnje goriva.

Simson: Još moguća gornja granica cene gasa na TTF-u

BRISEL – Evropska unija bi ove zime mogla da uvede gornju granicu cene gasa kako bi ograničila prekomerne skokove cena, ali samo ako zemlje daju mandat Briselu da predloži tu meru, rekla je u 26. oktobra čelnica energetskog resora u "vladi EU".

Evropska komisija je prošle nedelje saopštila da bi mogla dati pravni predlog za privremenu "dinamičnu" gornju granicu na berzi gasa Holandskog TTF-a, ako zemlje EU zatraže takav predlog, podseća **Reuters**.

Evropska komesarka za energetiku Kadri Simson rekla je da "ovu gornju granicu za holandski TTF gas možemo uvesti već ove zime ako dobijemo mandat.

Rystad Energy: Nizak povraćaj ulaganja u OIE

OSLO - Izveštaj renomirane energetske analitičke firme **Rystad Energy** otkrio je da su kapitalna ulaganja u obnovljive izvore energije dostigla 494 milijarde dolara u 2022. godini, u poređenju sa 446 milijardi dolara u nafti i gas u istom periodu.

U saopštenju iz Rystad Energy-a je objašnjeno da je do sada povraćaj na projekte obnovljive energije (kao što su solarna fotonaponska energija i vetar) bio nizak i prvenstveno se oslanjao na subvencije kako bi se projekti doveli preko crte isplativosti.

Osim toga, iako se očekivalo da će pritisci na troškove zbog nedavnih problema sa robom i lancem snabdevanja pogoršati prilike (zbog preokretanja godina brzog rasta jediničnih troškova u sektoru), analiza Rystad Energy-a pokazala je da trenutne spot cene u Nemačkoj, Francuskoj, Italiji i Britaniji obezbeđuju povrat uloženi sredstava za 12 meseci ili manje.

RystadEnergy

Evropa će dugoročno trpeti zbog energetske krize: čelnik Shella

DOHA – Evropa se suočava s bolnom "industrijskom racionalizacijom" zbog svoje energetske krize koja prethodi izbijanju političkih problema, upozorio je u nedelju šef anglo-holandskog naftno-gasnog giganta Shella.

Na ceremoniji potpisivanja ulaska Shell-a u gigantski katarski gasni projekat u Dohi, Van Beurden je rekao da je Evropa smanjila potrošnju energije nakon gubitka od 120 miliona tona ruskog gasa godišnje, ali "veliki deo tog smanjenja se postiže gašenjem industrije ... što je na dugi rok loše."

"Mislim da će doneti dosta pritiska na evropske ekonomije, a možda i veliki pritisak na politički sistem u Evropi", rekao je on, prenosi **AFP**.

Evropa je očajnički tražila brze alternative ruskom gasu, ali Van Beurden je rekao da će Evropi trebati "decenije" da to nadoknadi uvozom uštedjenog prirodnog gasa, LNG-a.

ACER poziva na evropsku solidarnost tokom nadolazeće zime

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju energetskih regulatora, ACER, vidi naredne mesecе kao verovatno ključni trenutak za integraciju energetskog tržišta u EU; onaj u kojem će se potpuno staviti na raspolaganje prekogranični kapaciteti za protok gasa i električne energije.

Evropska energetska solidarnost je na testu s nastavkom rata u Ukrajini. Cene su visoke. Korišćenje različitih puteva snabdevanja gasom rezultiralo je zagušenjem mreže i poremećenom integracijom cena na tržištu gasa. Neke države članice suočavaju se sa značajnim izazovima u snabdevanju za koje je malo verovatno da će uskoro nestati. Druge države članice, čak i ako su neto izvoznici energije, zavise od uvoza za značajne sate tokom godine, navodi ACER u informaciji za javnost od 24. oktobra.

Ako bi neke zemlje sledile striktno nacionalne kratkoročne energetske interese, npr. ograničavanjem izvoza energije, drugi bi verovatno patili. Ovo zahteva povećanu budnost kako regulatora, tako i operatera sistema i vlada, konstatuje Agencija i dodaje:

Rešenje mora biti evropska solidarnost. Zašto?

- Maksimiziranje kapaciteta za prekograničnu trgovinu će poboljšati sigurnost snabdevanja EU u celini i pomoći stabilizaciji cena električne energije i gasa.
- Prekogranični kapacitet je ključan za integraciju tržišta, a još je kritičniji tokom energetske krize u kojoj margine snabdevanja mogu postati mnogo manje.
- Uvoz električne energije mogao bi biti od suštinskog značaja za sve.
- Za ograničavanje tokova između zemalja često se tvrdi da je "poslednja mera", ali iskustvo pokazuje da se može rano primeniti kako bi se zaštitilo ono što se smatra nacionalnim interesima. Kad bi sve države članice „igrale na sigurno“ i ograničile trgovinu, mnoge bi se zemlje pre ili kasnije našle u gorem položaju.

ACER razmatra predloge za promenu metodologije dodele kapaciteta

LJUBLJANA - Na dug rok evropsko tržište električne energije oslanja se na takozvana dugoročna prava na prenos (eng. LTTRs), koja omogućavaju učesnicima na tržištu da zaštite svoju izloženost u svim zonama nadmetanja.

Dodela LTTR trenutno nije koordinirana preko različitih granica, što dovodi do neefikasnosti u nekim regijama za izračunavanje kapaciteta (CCR), navodi Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER).

Agencija razmatra sve predloge operatora prenosnog sistema (TSO) za izmenu metodologija dodeljivanja kapaciteta:

- Jedinstvenu platformu za alokaciju, uključujući metodologiju podele troškova za njeno uspostavljanje, razvoj i rad;
- Raspodelu prihoda od zagušenja; i
- Podelu troškova nastalih kako bi se osigurala čvrstina i naknada LTTR-a.

ACER smatra da je pregled metodologija ključni korak ka integrisanom i efikasnom dugoročnom tržištu električne energije. Konkretno, to će omogućiti implementaciju alokacije kapaciteta na osnovu protoka za dugoročno tržište u jezgru i u nordijskim CCR-ovima.

ACER navodi da ima 6 meseci (do 28. marta 2023.) da odluči o predlozima TSO-a.

ACER nije odobrio švedskom TSO-u derogaciju od zahteva od 70%

LJUBLJANA - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) odlučila je da švedskom operatoru prenosnog sistema (TSO) ne odobri odstupanje od zahteva da obezbedi minimalno 70% prenosnog kapaciteta za međuzonalnu trgovinu ('zahtev od 70%).

Ei, švedsko nacionalno regulatorno telo, primilo je zahtev od Svenska kraftnät (Svk), švedskog TSO-a, za odstupanje od minimalnog kapaciteta dostupnog za međuzonalnu trgovinu za višestruke električne interkonekcije za 2022. godinu.

Dok je Ei odlučio da odobri derogaciju za granice zone nadmetanja FI-SE3 i SE3-DK1, finski (EV) i danski (DUR) nacionalni regulatori su se tome protivili. Pitanje derogacije je stoga dostavljeno ACER-u.

ACER-ova procena nije potvrdila da je derogacija bila neophodna za održavanje operativne sigurnosti, niti je potvrdila potpunost zahteva za odstupanje.

Kremlj: Proširenje Turskog toka ako se prethodno obezbede kupci

MOSKVA - Gasovod Turski tok ima ozbiljan potencijal za proširenje „ako bude potrebno“, rekao je u utorak portparol Kremlja Dmitrij Peskov novinarima u Moskvi.

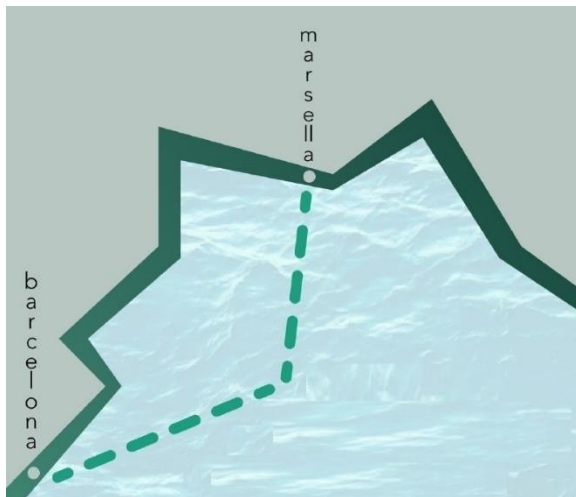

„Budućnost projekta će biti jasna kada bude rešeno pitanje plasmana gasa“, rekao je on dodajući da evropske zemlje mogu imati različite stavove o mogućnosti kupovine ruskog gasa preko čvorišta u Turskoj.

Novi "zeleni gasovod" između Barcelone i Marseja

BRISEL - Španija, Portugal i Francuska su se složile da zamene planove za gasovod novim "zelenim koridorom". Nova morska veza između Barcelone i Marseja, poznata kao BarMar, prenosila bi obnovljive gasove i zeleni vodonik. Međutim, privremeno će omogućiti protok 'ograničene količine' prirodnog gasa kako bi se ublažila evropska energetska kriza, rekao je portugalski premijer Antonio Costa.

Koridor BarMar ujedno rešava usko grlo između Španije i Portugala, koji su planirali da produže gasovod MidCat kako bi mogli isporučivati gas srednjoj Evropi i Francuskoj.

Španija i Francuska su se takođe složile da ubrzaju elektroenergetsku interkonekciju kroz Biskajski zaliv i identifikuju i rade na drugim vezama između dve nacionalne mreže.

Na Španiju je otpadalo 20% globalnih najava ulaganja u zeleni vodonik u prvom tromesečju 2022. godine, a ispred su samo SAD, prema analitičarima. Među tri španske kompanije koje razvijaju zeleni vodonik je i naftna i gasna grupa Cepsa. Kaže da će potrošiti 7-8 milijardi eura na preusmeravanje svog poslovanja na izvore energije s niskim udelom ugljenika do 2030. godine.

IEA: Potražnja za fosilnim gorivima dostići će vrh u narednoj deceniji

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) veruje da bi globalna energetska kriza mogla ubrzati prelazak sa fosilnih goriva.

Ovo je prvi put da je IEA u svom redovnom Svetskom energetsom pregledu scenario za globalnu energetske prognozu uključio vrhunac ili plato za svako fosilno gorivo.

Prvobitno se očekivalo da će prirodni gas nastaviti da raste, ali se sada očekuje da će dostići vrhunac oko 2030. godine.

IEA u **World Energy Outlook 2022** takođe predviđa da se "ruski izvoz fosilnih goriva nikada neće vratiti - ni u jednom od scenarija - na nivo iz 2021. „U roku od 10 godina, udeo Rusije u međunarodnoj trgovini nafte i gasa trebalo bi da se prepolovi, smatra pariska agencija.

Oilprice dovodi u pitanje procene IEA

PARIZ – Komentarišući najnovije prognoze IEA, portal **Oilprice.com** postavlja pitanje - da li je ovo realno, ili samo želja pariske agencije?

Ugalj će biti prvi koji će otići—i to za samo nekoliko godina od sada. Nakon toga dolazi kraj prirodnog gasa, koji će stati na platou do 2030. godine. Naftu bi, u međuvremenu, trebalo istisnuti prilivom električnih vozila.

Ali hoće li zaista?

Energetska kriza koja je počela prošle godine u Evropi kratkim zalihama gasa u potpunosti se razvila ove godine nakon što je Rusija smanjila izvoz te robe u EU. Ovaj poremećaj je povećao potražnju za fosilnim gorivima na nivo iznad onog pre pandemije.

U to vreme, respektabilan analitički tim britanskog BP-a je predviđao da je vrhunac nafte već nastupio u 2019.

Prema navodima naftne kompanije, potražnja za naftom se nikada više neće vratiti na nivo iz 2019. godine. Povrh toga, bezmalo svi značajniji analitičari rekli su da potražnja za ugljem nikada više neće rasti na globalnom nivou, a da će gas biti premostno gorivo do obnovljive energije.

Sada je potražnja za ugljem porasla zbog nedostatka gasa u Evropi, sa zemljama koje su ponovo otvarale zatvorene elektrane na uglj, povećavale proizvodnju nafte, pa čak i adaptirale elektrane na gas na proizvodnju struje na uglj za zimu.

Jaka potražnja za ugljem još nekoliko godina

Političari – zajedno s IEA – izgleda veruju da je ovo kratkoročno povećanje potražnje prestati onog trenutka kada se tržišta gasa vrate u normalu. Problem sa ovim stavom je da se tržišta gasa neće vratiti u normalu za nedelju ili čak mesec dana. U stvari, malo je verovatno da će se tržišta gasa u Evropi ikada vratiti u normalu jer normalno znači dobijanje 40 posto gasa EU iz Rusije, primećuje **Oilprice** i dodaje:

S obzirom na to da nova isporuka utečnjelog prirodnog gasa (LNG) iz SAD-a sporo zamenjuje izgubljene tokove ruskih cevovoda, mogli bismo videti jaku potražnju za ugljem još nekoliko godina. A onda će Kina i Indija i dalje koristiti uglj jer će ostati jeftiniji od gasa, posebno LNG-a, čiju su cenu do neba podigli evropski kupci.

Električna vozila druga zabluda

Što se tiče potražnje za naftom, čini se da IEA veruje da će je električna vozila (EV) ubiti počevši od sredine 2030-ih. Ipak, to bi iziskivalo proizvodnju, prodaju i upotrebu mnogo miliona električnih vozila, što je daleko od sigurnog zbog izvesne nestašice bakra i minerala.

Prema IEA, tranzicija je pitanje energetske sigurnosti, a rat u Ukrajini je to naglasio i verovatno će delovati kao katalizator za bržu tranziciju. Zaista, što više lokalno proizvedene energije zemlja ima, to je sigurnija. Problem je u tome što oblici obnovljive energije odabrani za pokretanje tranzicije nisu baš dobri u obezbeđivanju energetske sigurnosti.

Snaga OIE treća zabluda

Poslednji koji je to jasno stavio do znanja bio je Džefri Kuri (Jeffrey Currie) iz Goldman Sachsa, koji je ove prošle nedelje za **CNBC** rekao da je oko 3,8 biliona dolara uloženo u obnovljive izvore tokom protekle decenije, a ova ogromna investicija samo je pomerila udeo fosilnih goriva u globalnom energetskom miksu sa 82% na 81%. On je takođe istakao da se u obnovljive izvore ulaže u kapacitete, ali da je faktor iskorišćenosti kapaciteta prilično nizak.

Kao i ta mapa puta, ovaj najnoviji Svetski energetski pregled mogao bi ući u istoriju kao najnoviji prilog želja IEA, a ne kao odraz bilo kakve iole uverljive stvarnosti, konstatuje

Oilprice.com.

2023. Godina prave energetske krize

LONDON - S obzirom na to da će se, s jedne strane, zbog rusko-ukrajinskog rata povećati evropski uvoz LNG-a, a s druge strane moguće povećanje potražnje za gorivom u Kini, posebno od 2023. godine, te činjenicu da svet raspolaže sa samo 20 milijardi kubnih metara LNG kapaciteta za 2023., čelnik Međunarodne agencije za energiju (IEA), Fatih Birol naglašava da će sledeća godina biti vrlo kritična.

Stoga stručnjaci kažu da će jesen 2022. nekako biti prevaziđena, ali nas podsećaju da će se glavne krize nastati u jesen 2023. i zimu 2024. Međutim, biće veoma problematično napuniti rezervoare prirodnog gasa, koji se očekuju da se isprazne na nivo od 25%-35% kapaciteta do kraja proleća 2023. Povrh toga, ako odluka OPEC-a i saveznika proizvođača nafte da smanje proizvodnju za 2 miliona barela dnevno bude trajna, nastavićemo da pratimo trajni uticaj cena energije kako na indeks cena proizvođača (inflacija troškova) tako i na indeks potrošačkih cena (inflacija potražnje), prenosi **BBC**.

Regulator najavio pojeftinjenje gasa u Bugarskoj

SOFIJA - Bugarsko regulatorno telo za komunalne usluge saopštilo je da očekuje da će odobriti veleprodajnu cenu prirodnog gasa za novembar nižu od 130 leva (66,46 eura) po MWh, što je znatno ispod zahteva javnog snabdevača Bulgargasa od 166,14 leva po MWh, (EWRC) saopštila je u petak, 28. oktobra.

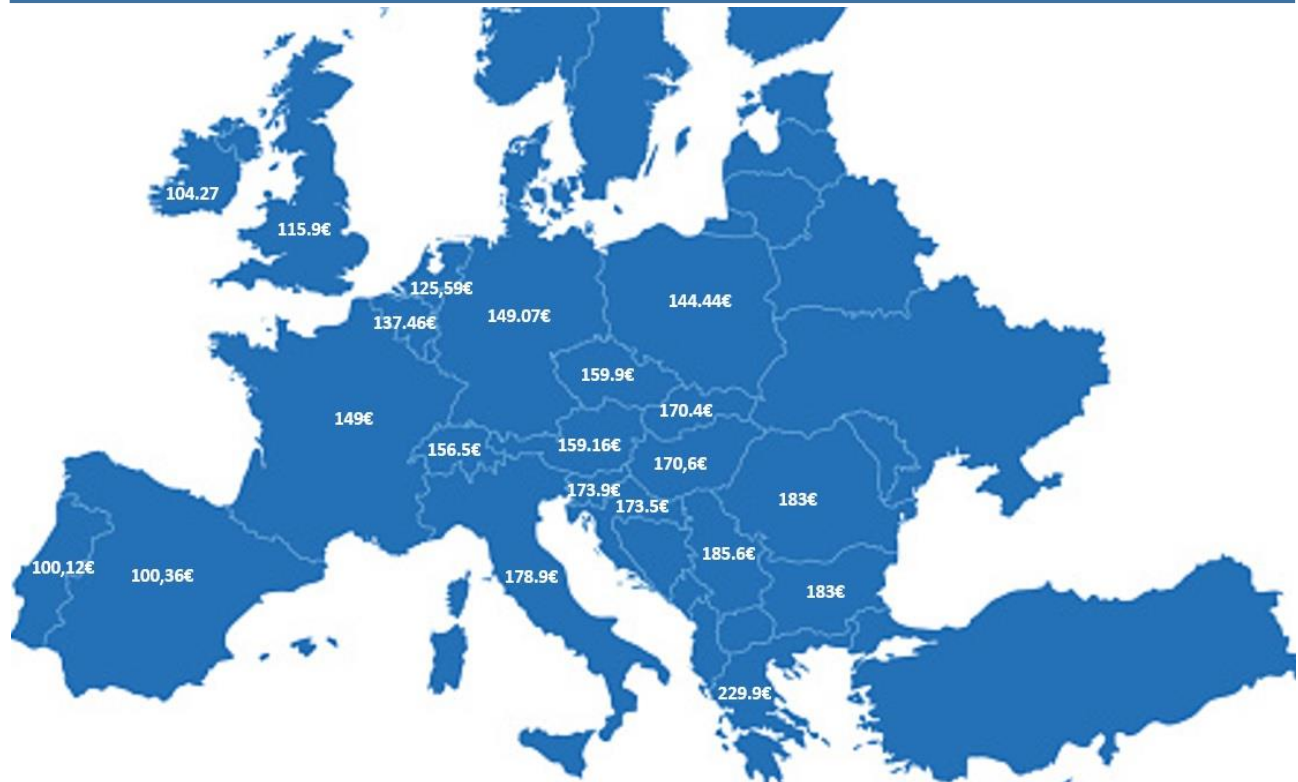
Veleprodajna cena prirodnog gasa za oktobar iznosi 233,36 leva po MWh, što je već 34% niže od septembarske, piše **SeeNews**.

Osim veće količine gasa koji se isporučuje iz Azerbejdžana preko nedavno puštenog u rad interkonektora Grčka-Bugarska, izvesno smanjenje cene za novembar omogućeno je naglim padom cena gasa na međunarodnim spot tržištima i izuzetno povoljnim popustima ostvarenim u nedavnom tenderu za nabavku tečnog prirodnog gasa (LNG) Bugarskoj, rekla je izvršna direktorka Bulgargaza Denica Zlateva. Javni snabdevač nastavlja da pumpa dodatne količine u podzemno skladište gasa u Čirenu, koje je trenutno popunjeno 88% i biće 90% popunjeno do 1. novembra po trenutnoj stopi ubrizgavanja gasa, iznad zahteva EU od 80%. Ukoliko Regulatorna komisija za energetiku i vodu (EWRC) odobri cenu ispod 130 leva po megavatu, to bi bila najniža cena od marta, napominje regulator.

Očekivano pojeftinjenje prirodnog gasa značiće i da regulator neće morati da povećava cene grejanja i tople vode od 1. januara 2023. godine, navodi se u saopštenju.

Evropa: Prosečna cena električne energije za dan unapred - nedelja 17.-23. oktobar

Tokom 42. nedelje došlo je do naglog pada sedmične prosečne cene gasa od 11% u odnosu na prethodnu nedelju, što je rezultiralo padom cene električne energije u rasponu od 14% do 30%. (Izvor: IENE)

Prosečne kliring cene električne energije u JIE – nedelja 17.-23. oktobar 2022

